

ECTS - EURÓPSKY SYSTÉM TRANSFERU KREDITOV

European Credit Transfer System

Vychádzajúc zo záverov obsiahnutých v Sorbonskej a Bolonskej deklarácii, ktorej signatárom je aj Slovenská republika a opierajúc sa o Koncepciu ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie schválenú vládou SR dňa 30. 8. 2000 bolo do zákona o vysokých školách zaradené aj ustanovenie § 62 o zavedení kreditového systému štúdia na slovenské vysoké školy. Tento systém je založený na princípoch Európskeho systému prenosu kreditov (ECTS), ktorý Európska komisia vyvinula s cieľom pomôcť študentom čo najjednoduchšie realizovať a zužitkovať ich štúdium na európskych univerzitách.

Cieľom systému ECTS je navzájom prepojiť európske vzdelávacie inštitúcie a podporiť transparentnosť obsahu ich vzdelávania i hodnotenia výsledkov štúdia. Pomocou spoločne akceptovaných ukazovateľov - kreditov dovoľuje uznávať študijné výsledky získané na inej vzdelávacej inštitúcii doma i v zahraničí. ECTS kredity sú čísla, priradené jednotlivým predmetom, charakterizujúce pracovné zaťaženie študenta, ktoré je potrebné na absolvovanie predmetu. Vyjadrujú množstvo práce, ktoré si vyžaduje každý predmet vo vzťahu k celkovej pracovnej záťaži, potrebnej na absolvovanie všetkých predmetov za jeden akademický rok na danej univerzite. To zahŕňa prednášky, cvičenia, semináre, individuálnu prácu - v knižnici alebo doma - a skúšky alebo iné hodnotené aktivity. ECTS kredit je teda relatívna hodnota. V ECTS je celoročnej práci v rámci štúdia priradených 60 kreditov, na jeden semester je to 30 kreditov. Kredity sa pridelujú len vtedy, keď bol predmet plne absolvovaný, to znamená, že všetky podmienky absolvovania predmetu boli splnené.

Jednotný kreditný systém poskytuje nástroj porovnávania dosiahnutých študijných výsledkov a prenášať si získané skúsenosti z jednej inštitúcie na druhú. Hlavné nástroje používané v práci s ECTS systémom a uľahčujúce akademické uznanie sú:

1. Informačná príručka ktorá poskytuje všeobecné informácie o inštitúcii, jej sídle, ubytovaní pre študentov, administratívnych procedúrach pri registrácii, akademickom kalendári. Popis študijného programu a predmetov štúdia sú podstatné informácie v príprave štúdia v zahraničí - hlavné informácie sú obsah, prerekvizity, spôsob zakončenia predmetu, doba výučby, typ, výukové metódy a počet pridelených ECTS kreditov, spolu s informáciou o katedre zabezpečujúcej výučbu.
2. Zmluva o štúdiu popisuje program štúdia na zahraničnej partnerskej inštitúcii, je spísaná ako osobná dohoda študenta so zainteresovanými inštitúciami pred tým, ako študent vycestuje do zahraničia.
3. Prenos zaznamenaných výsledkov ukazuje na dosiahnuté študijné výsledky pred a po absolvovaní štúdia v zahraničí. Transkript zaznamenáva výsledky dosiahnuté študentom u každého modulu štúdia nie len počtom nadobudnutých kreditov ECTS, ale aj stupňom hodnotenia podľa lokálnej hodnotiacej stupnice a ECTS bodového hodnotenia. Kombinácia miestnej hodnotiacej stupnice a ECTS kreditov reprezentuje kvalitatívne a kvantitatívne výkony študenta v absolútoriu predmetov na hostiteľskej inštitúcii.

KLASIFIKAČNÁ STUPNICA

(grading scale)

Známka	Definícia
Grade	Definition

A	VÝBORNE - vynikajúce výsledky s minimálnymi chybami EXCELLENT - outstanding performance with only minor errors
B	VELMI DOBRE - nadpriemerný štandard s nejakými chybami VERY GOOD - above the average standard but with some error
C	DOBRE - vo všeobecnosti dobrá práca s istým množstvom chýb GOOD - generally sound work with a number of notable errors
D	USPOKOJIVO - prijateľné, ale so značnými nedostatkami SATISFACTORY - fair but with significant shortcomings
E	DOSTAČOČNE - výsledky spĺňajú minimálne kritériá SUFFICIENT - performance meets the minimum criteria
FX	NEDOSTAČOČNE - aby bol pridelený kredit, vyžaduje sa dodatočná práca FAIL - some more work required before the credit can be awarded

KREDITY (credits): 60 kreditov (credits) = 1 celý akademický rok (1 full academic year)
30 kreditov (credits) = 1 semester

PROCES VYTVÁRANIA EURÓPSKEHO PRIESTORU VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA

Sorbonnská deklarácia bola podpísaná 25. 5 1998 v Paríži na Sorbonnskej univerzite, kde sa uskutočnilo stretnutie ministrov zodpovedných za vysoké školstvo Francúzska, Talianska, Veľkej Británie a Nemecka. Zamerala sa na "harmonizáciu architektúry európskych vysokoškolských sektorov" - na pokrokové zblížovanie celkových rámcov diplomov a stupňov v otvorenom Európskom vysokoškolskom priestore; spoločný systém pregraduálneho (diplom bakalára) a graduálneho (diplom magistra, inžiniera a doktora) stupňa vzdelávania; zlepšenie a uľahčenie študentskej a učiteľskej mobility (študenti by mali stráviť aspoň jeden semester v zahraničí), odstránenie prekážok mobility a zlepšenie uznávania diplomov a akademických kvalifikácií.

- stretnutie ministrov zodpovedných za vysoké školstvo - Bolonskú deklaráciu o založení Európskeho vysokoškolského priestoru do roku 2010 a zlepšení všeobecného európskeho systému vysokého školstva podpísali 19.6. 1999 v Bologni 29 ministri zodpovední za vysoké školstvo zúčastnených krajín. Miesto rokovania nebolo vybrané náhodne. Bologna je totiž kolískou európskeho vysokého školstva. Z konca 11. storočia sa nám zachovali prvé správy o právnickej škole, či učiteľoch práva v Bologni a v roku 1158 rímsky cisár Fridrich I. Barbarossa udelil učiteľom a študentom v Bologni tzv. Authentica Habita (cisárske privilegium). Bolonský proces je reformou usilujúcou o zosúladenie vysokoškolských sektorov krajín, ktoré podpísali Bolonskú deklaráciu so snahou vytvoriť otvorený európsky priestor pri zachovaní rôznorodosti, ktorá je považovaná za prvok atraktívnosti. Bolonský proces sa realizuje na inštitucionálnej, národnej a európskej úrovni a má plnú podporu európskych orgánov, vlád jednotlivých krajín, národných rektorských konferencií a vysokých škôl. Ministri v Bolonskej deklarácii vyhlásili nasledujúce zámery:
  - prijat' systém ľahko čitateľných a porovnateľných akademických hodností,
  - prijat' systém s dvomi stupňami (pregraduálnym a graduálnym),
  - zriadiť systém kreditov (ako ECTS),

- zlepšiť mobilitu zdolaním prekážok,
  - zlepšiť európsku spoluprácu v hodnotení kvality,
  - zlepšiť európsku dimenziu vo vysokom školstve.
2. stretnutie ministrov zodpovedných za vysoké školstvo - Pražské komuniké - na stretnutí 33 ministrov v Prahe 19.5. 2001 boli stanovené smernice a priority na nadchádzajúce roky. Ministri potvrdili svoj záväzok voči cieľom Bolonskej deklarácie, ocenili aktívnu účasť Európskej asociácie univerzít a Národných únií študentov v Európe, vzali na vedomie konštruktívnu asistenciu Európskej komisie, taktiež komentovali ďalší proces s ohľadom na rôzne ciele Bolonskej deklarácie a ako dôležité prvky Európskeho vysokoškolského priestoru zdôraznili - celoživotné vzdelávanie, angažovanie študentov a zlepšenie atraktívnosti a súťažschopnosti Európskeho vysokoškolského priestoru s ostatnými časťami sveta (vrátane aspektu nadnárodného vzdelávania).
  3. stretnutie ministrov zodpovedných za vysoké školstvo - Berlínska deklarácia (19. 9. 2003) okrem iného zjednotila Európsky vysokoškolský a výskumný priestor. Deklarácia v súvislosti s kreditovým systém odporučila jeho používanie v rámci celoživotného vzdelávania, atď. Základným prvkom európskeho vysokého školstva je podľa prijatej deklarácie kvalita poskytovaného štúdia. Základom vytvorenia Európskeho vysokoškolského priestoru je akademická mobilita.
  4. stretnutie ministrov zodpovedných za vysoké školstvo - Bergen (19.-20. 5. 2005, Nórsko) - priority pre obdobie 2005-2007 boli stanovené nasledovne (<http://www.bologna-bergen2005.no>):
    - systém diplomov,
    - zabezpečenie kvality,
    - uznávanie diplomov a dĺžky štúdia,
    - aplikácia štandardov a smerníc pre zabezpečenie kvality,
    - aplikácia národných rámcov pre kvalifikácie,
    - udeľovanie a uznávanie spoločných diplomov, vrátane doktorandského stupňa,
    - vytváranie príležitostí pre flexibilné kariérne postupy vo vysokom školstve, vrátane procesov pre uznávanie predchádzajúceho vzdelania.

Boli prijaté 2 dokumenty, ktoré určujú na európskej úrovni:

8. Rámec kvalifikácií pre Európsky priestor vysokoškolského vzdelávania (Overarching framework of qualifications for EHEA),
9. Súbor štandardov, postupov a hlavných smerov v oblasti zabezpečenia kvality (prijatie princípu Európskeho registra agentúr pre zabezpečenie kvality).

Obidva prijaté dokumenty spolu s Lisabonskou dohodou tak na európskej úrovni vymedzujú základní charakteristiky Európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania v roku 2010, ale aj v ďalších rokoch.

ECTS – Európsky systém na prenos a akumuláciu kreditov

Organizácia všetkých stupňov a foriem vysokoškolského štúdia je založená na kreditovom systéme, v centre pozornosti ktorého je študent. Kreditový systém je systematický spôsob opisu študijného programu prostredníctvom pridelenia kreditov jeho jednotlivým komponentom – jednotkám študijného programu. Je založený na množstve práce študenta, ktorá je potrebná na dosiahnutie cieľov programu. ECTS uľahčuje domácim aj zahraničným študentom ľahšie pochopiť a porovnávať študijné programy. ECTS uľahčuje mobilitu

a uznávanie štúdia. ECTS pomáha univerzitám zostaviť a revidovať svoje študijné programy. ECTS je založený na dohode, že **60 kreditov** znamená množstvo práce študenta dennej formy štúdia počas jedného akademického roka. **Pracovná záťaž študenta** denného študijného programu v Európe je vo väčšine prípadov **1 500 až 1 600 hodín v roku** a v týchto prípadoch **jeden kredit predstavuje 25 až 30 hodín práce**. Množstvo práce v ECTS znamená čas, ktorý je potrebný na ukončenie všetkých vzdelávacích aktivít (napr. návšteva prednášok, seminárov, samostatné štúdium, príprava projektov, skúšky a i.) Kredity v ECTS je možné získať jedine po vykonaní požadovanej práce a adekvátnom hodnotení dosiahnutých edukačných výstupov. Edukačné výstupy predstavujú komplex schopností, ktorý vyjadruje čo študent bude vedieť, čomu bude rozumieť, alebo čo bude schopný robiť po skončení edukačného procesu krátkodobo alebo dlhodobo. Kredity sa pridelujú všetkým edukačným komponentom, ktoré tvoria študijný program (napr. prednášky, semináre, laboratórne cvičenia, prax, záverečná práca, atď). Odzrkadľujú množstvo práce, ktoré každý komponent vyžaduje na dosiahnutie svojich špecifických cieľov alebo na dosiahnutie edukačných výstupov vo vzťahu k celkovému množstvu práce, ktorá je potrebná na úspešné ukončenie jedného akademického roka v rámci daného študijného programu.

Výkon študenta sa hodnotí miestnou/národnou známku. Podrobnosti kreditového systému štúdia v Slovenskej republike upravuje zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, vyhl. 614/2002 Z. z. o kreditovom systéme štúdia (ďalej len vyhláška o kreditovom systéme štúdia) a **Študijný poriadok**.

Kreditový systém štúdia sa využíva akumuláciu/zhromažďovanie a prenos kreditov. Zhromažďovanie kreditov sa rozumie zratúvanie kreditov získaných za úspešné absolvovanie predmetov v čase, v ktorom bol študent **zapísaný na štúdium jedného študijného programu**. Zratúvajú sa kredity získané :

- v rámci štúdia študijného programu v prípade jeho riadneho skončenia
- v rámci časti štúdia na inej fakulte vysokej školy
- v rámci časti štúdia na inej vysokej škole v Slovenskej republike alebo na vysokej škole v zahraničí formálne zabezpečeného náležitostiami prenosu kreditov podľa § 7 vyhl. o kreditovom systéme štúdia. Podrobnosti upravuje vnútorná **smernica o jednotnom rámci pre transparentnosť kvalifikácií a schopností, o uznávaní štúdia a o uznávaní dokladov o vzdelaní**